

Regulamin wsparcia osób ze szczególnymi potrzebami na Politechnice Krakowskiej im. Tadeusza Kościuszki

1. Uczelnia zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami, w tym osobom z niepełnosprawnościami, warunki do pełnego uczestnictwa w życiu uczelni i społeczności akademickiej, w tym podczas rekrutacji, kształcenia, prowadzenia badań naukowych, udziału w wydarzeniach kulturalnych i sportowych oraz zatrudnieniu. Niniejszy regulamin skupia się na zapewnianiu dostępności uczelni osobom ze szczególnymi potrzebami ze względu na stan zdrowia, w tym osobom z niepełnosprawnościami. Za zapewnianie dostępności uczelni odpowiedzialne są jej jednostki organizacyjne.

Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami Politechniki Krakowskiej (zwane dalej „BOzN PK”) koordynuje realizację tego zadania w ramach uczelni i wspiera jednostki organizacyjne uczelni.

2. Podstawowe akty prawne mające zastosowanie to m.in.:
 - 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.,
 - 2) Konwencja o prawach osób z niepełnosprawnościami sporządzona w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (zwana dalej „Konwencją”);
 - 3) Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (zwana dalej „Ustawą o zapewnianiu dostępności”);
 - 4) Ustawa z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej;
 - 5) Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 roku o języku migowym i innych środkach komunikowania się;
 - 6) Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce;
 - 7) Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
 - 8) Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane;
 - 9) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/882 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wymogów dostępności produktów i usług;
 - 10) Zarządzenie nr 5 Rektora Politechniki Krakowskiej im. Tadeusza Kościuszki z dnia 21 stycznia 2022 r. w sprawie wprowadzenia Polityki zapewniania dostępności na Politechnice Krakowskiej im. Tadeusza Kościuszki.
3. Definicje:
 - 1) Osoba ze szczególnymi potrzebami – osoba, o której mowa w art. 2 pkt. 3

ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, czyli osoba, która ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajduje, musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami.

Do osób ze szczególnymi potrzebami zalicza się: osoby z niepełnosprawnościami, seniorów/ki, osoby z urazami, po wypadkach, w trakcie rehabilitacji, osoby niskorosłe lub wysokorosłe.

- 2) Osoba z niepełnosprawnością – osoba, o której mowa w art. 1 akapicie 2 Konwencji, czyli osoba, która ma długotrwale naruszoną sprawność fizyczną, psychiczną, intelektualną lub w zakresie zmysłów, co może, w oddziaływaniu z różnymi barierami, utrudniać jej pełny i skuteczny udział w życiu społecznym, na zasadzie równości z innymi osobami.
W rozumieniu niniejszego regulaminu za osoby z niepełnosprawnościami uważa się także: osoby chorujące przewlekłe, osoby głuche, osoby w kryzysie zdrowia psychicznego, osoby ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się (jak dysleksja, dysgrafia, dyskalkulia, dysortografia), osoby w spektrum autyzmu itp. Długotrwałość naruszenia sprawności rozumiana jest adekwatnie do procesu kształcenia, prowadzenia badań naukowych, zatrudnienia itp. [jako okres co najmniej 1 semestru – w przypadku osób kształcących się, lub 6 miesięcy – w przypadku pozostałych osób. W indywidualnym, uzasadnionym przypadku okres ten może być krótszy]. Okres ten obejmuje również przewidywany czas naruszenia sprawności.
- 3) Projektowanie uniwersalne, o którym mowa w art. 2 Konwencji, oznacza projektowanie produktów, środowiska, programów i usług w taki sposób, by były użyteczne dla wszystkich, w możliwie największym stopniu, bez potrzeby adaptacji lub specjalistycznego projektowania. „Uniwersalne projektowanie” nie wyklucza pomocy technicznych dla szczególnych grup osób z niepełnosprawnościami, jeżeli jest to potrzebne.
- 4) Racjonalne usprawnienie, o którym mowa w art. 2 Konwencji, oznacza konieczne i odpowiednie zmiany i dostosowania, nienakładające nieproporcjonalnego lub nadmiernego obciążenia, jeśli jest to potrzebne w konkretnym przypadku, w celu zapewnienia osobom niepełnosprawnym możliwości korzystania z wszelkich praw człowieka i podstawowych wolności oraz ich wykonywania na zasadzie równości z innymi osobami.
- 5) Technologie wspomagające (ang. assistive technologies) – specjalistyczne rozwiązania techniczne, sprzętowe lub programowe, które wspierają osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym osoby z niepełnosprawnościami.
- 6) Wsparcie miękkie – wsparcie psychospołeczne dotyczące uczestnictwa w życiu uczelni i społeczności akademickiej, takie jak: konsultacje psychologiczne, coaching, mentoring.

- 7) Uczelnia/PK – Politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki.
4. Adresaci/teki wsparcia – osoby ze szczególnymi potrzebami ze względu na stan zdrowia, w tym osoby z niepełnosprawnościami, w szczególności: kandydaci/teki, studenci/teki, doktoranci/teki, uczestnicy/czki studiów podyplomowych, uczestnicy/czki kursów, pracownicy/ce (nauczyciele akademicki i pracownicy/e niebędący/e nauczycielami akademickimi, osoby z otoczenia Uczelni.
5. Realizacja zadania, o którym mowa w ust. 1, następuje w oparciu, między innymi, o prawa i zasady takie jak:
- 1) godność, autonomia, niezależność, podmiotowość,
 - 2) równość, w tym równe szanse i równe obowiązki,
 - 3) pełny udział w życiu Uczelni i społeczności,
 - 4) samodecydowanie o ujawnieniu się (wobec BOzN PK, jednostek Uczelni, kadry Uczelni, osób współuczestniczących w kształceniu, badaniach naukowych, pracy itp.),
 - 5) stosowanie projektowania uniwersalnego, a w szczególnych i uzasadnionych przypadkach, gdy nie jest to możliwe - racjonalnych usprawnień – dotyczy warunków i form kształcenia, prowadzenia badań naukowych, zatrudnienia itp.,
 - 6) ograniczenie dostępu do danych wrażliwych (dane osobowe dotyczące stanu zdrowia, niepełnosprawności)
 - 7) prawo do kształcenia,
 - 8) prawo do prowadzenia badań naukowych,
 - 9) prawo do zatrudnienia,
 - 10) prawo do rzetelnej i pełnej informacji,
 - 11) prawo do bycia partnerem dla Uczelni w wypracowywaniu rozwiązań (prawo do współuczestniczenia w wypracowywaniu rozwiązań umożliwiających pełny udział w życiu Uczelni i społeczności akademickiej),
 - 12) prawo do ciągłości i jakości wsparcia (podczas kształcenia, prowadzenia badań naukowych, zatrudnienia itp.),
 - 13) zapewnienie dostępności w formie zgodnej z uniwersalnym projektowaniem lub innej, najbliższej formie pierwotnej.
6. Zadania BOzN PK:
- 1) realizacja usług o charakterze ogólnym, o których mowa w ust. 8,
 - 2) koordynowanie i wspieranie działań w zakresie przyznanych osobom ze szczególnymi potrzebami form wsparcia realizowanych przez jednostki uczelni i przez jej kadre,
 - 3) bezpośrednia realizacja niektórych form wsparcia dla osób ze szczególnymi potrzebami – zgodnie z załącznikiem nr 1 do regulaminu,

- 4) realizowanie działań informacyjnych – zgodnie z załącznikiem nr 2 do regulaminu
 - 5) podnoszenie wiedzy i świadomości w zakresie potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami – zgodnie z załącznikiem nr 2 do regulaminu,
 - 6) wspieranie i współpraca w zakresie dostępności – zgodnie z załącznikiem nr 3 do regulaminu.
7. Przyznawanie wsparcia:
- 1) wsparcie jest udzielane osobom, które posiadają szczególne potrzeby wynikające ze stanu zdrowia, w tym niepełnosprawności lub wynikające z innych okoliczności, krótkoterminowych lub długoterminowych.
 - 2) BOzN PK w imieniu uczelni potwierdza uprawnienia osoby ze szczególnymi potrzebami (osoby z niepełnosprawnością) i przyznaje usługi wsparcia np. usługi asystenta dydaktycznego – zgodnie z załącznikiem nr 4 do regulaminu.
 - 3) BOzN PK zapewnia obsługę ubiegania się o wsparcie zgodnie z zasadami opisanymi w ust. 12-16.
8. BOzN PK realizuje usługi o charakterze ogólnym, dostępne dla każdej osoby i niewymagające wcześniejszego przyznania uprawnień, w tym:
- 1) diagnoza potrzeb i potencjału osób ze szczególnymi potrzebami (w tym osób z niepełnosprawnościami) – wspólnie z daną osobą,
 - 2) partnerskie określanie uprawnień, koniecznych usług i ewentualnie planu wsparcia – wspólnie z daną osobą,
 - 3) bieżące konsultacje dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami,
 - 4) wyjaśnianie kadrze uczelni konieczności i form zapewniania warunków do pełnego uczestnictwa osobom ze szczególnymi potrzebami w życiu uczelni i społeczności akademickiej,
 - 5) mediacja w sytuacjach konfliktowych na linii kadra uczelni i osoba ze szczególnymi potrzebami, w tym osoba z niepełnosprawnością.
9. Poszczególne jednostki uczelni, w porozumieniu z BOzN PK, przyznają uprawnienia osobom ze szczególnymi potrzebami, w tym osobom z niepełnosprawnościami, oraz zapewniają usługi wynikające z tych uprawnień, w tym:
- 1) zapewnienie dostępności procesu dydaktycznego,
 - 2) zapewnienie dostępności materiałów dydaktycznych,
 - 3) zapewnienie dostępności procesu weryfikacji efektów uczenia się (dostępna forma, odpowiednia organizacja itp.),
 - 4) zapewnienie wsparcia miękkiego, w tym psychologicznego,

- 5) zapewnienie dostępności procesu przyjmowania na kształcenie, w tym rekrutacji.
 - 6) zapewnienie dostępności nauki języków obcych,
 - 7) zapewnienie dostępności zajęć wychowania fizycznego,
 - 8) zapewnienie dostępności prowadzenia kształcenia,
 - 9) zapewnienie dostępności prowadzenia badań naukowych,
 - 10) zapewnienie dostępu do technologii wspomagających (ang. assistive technologies),
 - 11) zapewnienie wsparcia dotyczącego transportu,
 - 12) zapewnienie wsparcia dotyczącego domów studenckich,
 - 13) zapewnienie szczególnych usług wsparcia dla osób głuchych i słabosłyszących,
 - 14) zapewnienie szczególnych usług wsparcia dla osób niewidomych i słabowidzących,
 - 15) zapewnienie szczególnych usług wsparcia dla osób w spektrum autyzmu,
 - 16) zapewnienie innych niezbędnych uprawnień i usług - zgodnie z potrzebami.
- Szczegółowy opis uprawnień i usług, o których mowa w pkt. 1-16, znajduje się w załączniku nr 1 do regulaminu.

10. Zgłaszanie szczególnych potrzeb.

- 1) Zgłaszanie szczególnych potrzeb następuje podczas:
 - a) rejestracji bezpośrednio w BOzN-ie PK,
 - b) aktualizacji informacji w BOzN-ie PK,
 - c) rejestracji, zgłaszania się i zapisywania się do usług (edukacyjnych i innych) oferowanych przez uczelnię, w tym m.in.: rekrutacji, kształcenia, domów studenckich, usług bibliotecznych, zajęć wychowania fizycznego itp.). Rejestracja koordynowana jest przez BOzN,
- 2) rejestracja lub aktualizacja potrzeb może dotyczyć dowolnego zakresu szczególnych potrzeb danej osoby – zgodnie z wolą tej osoby.
- 3) zgłaszanie potrzeb następuje z odpowiednim wyprzedzeniem, w celu umożliwienia uczelni ich realizacji w odpowiednim czasie.

11. Określanie szczególnych potrzeb i potencjału następuje:

- 1) wspólnie – na zasadzie partnerstwa – przez zainteresowaną osobę i konsultanta/kę BOzN-u PK lub w szczególnych przypadkach przez ww. osoby i jednostkę uczelni (jak wydział),
- 2) na ustalony okres (na czas trwania kształcenia, zatrudnienia, na semestr, rok akademicki itp.) – zgodnie z przewidywanym okresem występowania potrzeb i uczestniczenia w życiu uczelni oraz społeczności akademickiej.

12. Weryfikacja szczególnych potrzeb i potencjału danej osoby oraz (jeśli dotyczy) statusu niepełnosprawności przez BOzN PK następuje na podstawie:
 - 1) dokumentacji dotyczącej stanu zdrowia lub szczególnych potrzeb,
 - 2) wywiadu,
 - 3) ankiet lub formularzy dotyczących funkcjonowania i potrzeb. Jeśli szczególne potrzeby są oczywiste (widoczne): osoba niewidoma, migająca, na wózku itp. – podczas zgłoszenia nie jest wymagana dokumentacja, wystarczy notatka służbowa. [Osoba taka przy kolejnym kontakcie jest zobowiązana dostarczyć dokumenty, o których mowa w pkt 1].

13. Na dokumentację, o której mowa w ust. 12 pkt 1, mogą składać się w szczególności:
 - 1) orzeczenie o stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie odpowiednie,
 - 2) dokumenty wydane na podstawie przepisów oświatowych (takie jak: dokumenty z poradni psychologiczno-pedagogicznych, dokumenty dotyczące dostosowania warunków lub formy przeprowadzania egzaminów, dokumentacja indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych),
 - 3) dokumentacja medyczna,
 - 4) inna dokumentacja specjalistyczna.

14. Dokumentowanie procesu przyznawania uprawnień i usług
 - 1) BOzN PK sporządza w oparciu o informacje lub dokumenty, o których mowa w ust. 12, notatkę potwierdzającą uprawnienia, w tym potwierdzenie statusu osoby z niepełnosprawnością (jeśli dotyczy) oraz zachowuje kopię tych dokumentów,
 - 2) w przypadku, jeśli notatka, o której mowa w pkt 1, powielalaby wyłącznie informację zawartą w zachowanej kopii dokumentów, to BOzN PK może odstąpić od sporządzenia notatki.

15. Przetwarzanie danych osobowych
 - 1) informacje i dokumenty, o których mowa w ust. 12 i 16, są objęte ochroną zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE.
 - 2) BOzN PK nie udostępnia informacji o stanie zdrowia, w tym dokumentacji, o której mowa w ust. 13, innym jednostkom uczelni. Wyjątki stanowią sytuacje, w których:
 - a) osoba ze szczególnymi potrzebami (osoba z niepełnosprawnością) wyrazi w postaci pisemnej lub elektronicznej zgodę na udostępnienie takiej informacji, wskazując zakres udostępnienia informacji,
 - b) Rektor/Prorektor ds. studenckich /Kierownik BOzN PK rozstrzyga

odwołanie lub skargę,

- c) po upływie okresu wsparcia dane są przekazywane do Archiwum PK, zgodnie z zasadami określonymi w odrębnym zarządzeniu.

16. Zaświadczenie o przyznanych uprawnieniach i usługach

- 1) BOzN PK w imieniu uczelni wydaje zaświadczenia o przyznanych uprawnieniach i usługach, z zastrzeżeniem uprawnień przyznawanych na mocy ustawy lub aktów wewnętrznych przez organy uczelni lub inne jednostki uczelni,
- 2) BOzN PK wydaje zaświadczenia niezwłocznie, nie później niż w ciągu 7 dni od otrzymania informacji niezbędnych do weryfikacji szczególnych potrzeb i przyznania uprawnień i usług,
- 3) zaświadczenie nie zawiera (bezpośrednio) informacji o stanie zdrowia,
- 4) BOzN PK udostępnia zaświadczenie podpisane przez Kierownika Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami Politechniki Krakowskiej, uprawnionej osobie w formie pisemnej lub postaci elektronicznej (skan zaświadczenia) zgodnie z wnioskiem tej osoby.

17. Informowanie o przyznanych uprawnieniach i usługach

- 1) osoba ze szczególnymi potrzebami, w tym osoba z niepełnosprawnością, podejmuje decyzję o poinformowaniu kadry uczelni (prowadzących zajęcia, współpracowników/c itp.) lub jednostek uczelni o przyznanych uprawnieniach i usługach, przedstawiając zaświadczenie, o którym mowa w ust. 16 pkt 4,
- 2) informację, o której mowa w pkt 1, przekazuje osobiście uprawniona osoba. W szczególnych wypadkach BOzN PK może taką informację przekazać na wniosek uprawnionej osoby,
- 3) BOzN PK nie może przekazać informacji, o której mowa w pkt 1, bez zgody uprawnionej osoby – z zastrzeżeniem ust. 15 pkt 2,
- 4) informowanie kadry uczelni (prowadzących zajęcia, współpracowników/c itp.) lub jednostek uczelni o przyznanych uprawnieniach lub usługach następuje z odpowiednim wyprzedzeniem, by umożliwić ich realizację w odpowiednim czasie.

18. Wdrażanie uprawnień i usług

- 1) jednostki uczelni i kadra uczelni zapewniają przyznane uprawnienia i usługi po otrzymaniu informacji o nich – z uwzględnieniem ust. 17,
- 2) BOzN PK koordynuje i wspiera działania w zakresie przyznanych uprawnień i usług realizowane przez jednostki uczelni i kadre uczelni, w tym udziela konsultacji, wyjaśnień, współdziała w zakresie wypracowania konkretnych rozwiązań itp.
- 3) jednostka Uczelni lub kadra uczelni mogą zwrócić się do BOzN PK o

informacje co do formy i zakresu przyznanych uprawnień lub usług osobie ze szczególnymi potrzebami, z wyłączeniem przyczyn przyznanych uprawnień lub usług (w tym stanu zdrowia),

- 4) jeśli jednostka uczelni lub kadra uczelni nie respektuje przyznanych uprawnień lub usług, to BOzN PK kontaktuje się z taką jednostką uczelni lub taką osobą w celu wdrożenia uprawnień i usług,
 - 5) W przypadku nieskuteczności działania, o którym mowa w pkt 4, BOzN PK składa skargę do Rektora/Prorektora ds. studenckich. Uprawnienie takie przysługuje również osobie ze szczególnymi potrzebami, w tym osobie z niepełnosprawnością, której dotyczy dana sytuacja,
 - 6) Rektor/Prorektor ds. Studenckich podejmuje decyzję w sprawie wdrożenia uprawnień i usług w terminie 14 dni. Rozstrzygnięcie podjęte przez Rektora /Prorektora ds. studenckich jest ostateczne.
19. Procedura odwoławcza dotycząca decyzji w zakresie uprawnień i usług
- 1) osoba ze szczególnymi potrzebami, w tym osoba z niepełnosprawnością, może zwrócić się do BOzN PK o wyjaśnienia dotyczące zaświadczenia w zakresie uprawnień i usług,
 - 2) osoba ze szczególnymi potrzebami, która nie zgadza się z treścią zaświadczenia w zakresie uprawnień i usług, ma prawo złożyć odwołanie do Rektora/Prorektora ds. studenckich po wyczerpaniu procedury, o której mowa w pkt 1,
 - 3) Rektor/Prorektor ds. studenckich rozstrzyga odwołanie w terminie 14 dni. Rozstrzygnięcie Rektora / Prorektora ds. studenckich jest ostateczne.
20. Uprawnienia i usługi w kontekście zasobów BOzN PK (finansowych, osobowych itp.)
- 1) BOzN PK przyznaje uprawnienia bez względu na dostępne zasoby,
 - 2) BOzN PK wspiera realizację przyznanych uprawnień i usług przez jednostki uczelni i kadre uczelni lub realizuje je bezpośrednio – w ramach dostępnych zasobów. Nie dotyczy to usług o charakterze ogólnym, o których mowa w ust. 8, które są świadczone w sposób ciągły,
 - 3) w przypadku braku zasobów po stronie BOzN PK na realizację (lub wsparcie realizacji) przyznanych uprawnień lub usług BOzN PK występuje do Rektora /Prorektora ds. studenckich/kanclerza o takie zasoby.
21. Ogólne zasady (wszystkich) usług wsparcia
- 1) osoby ubiegające się o wsparcie lub korzystające z niego są zobowiązane do zachowania należytej staranności, w tym: przestrzegania wymaganych terminów, informowania o uprawnieniach z odpowiednim wyprzedzeniem, zgłaszania potrzeby zrealizowania lub odwołania usługi z odpowiednim wyprzedzeniem,

- 2) BOzN PK może zawiesić lub pozbawić przyznanych uprawnień i usług osobie nieprzestrzegającej reguł, o których mowa w pkt 1,
- 3) BOzN PK może określić zasady korzystania ze specjalistycznych usług wsparcia które zostaną opublikowane na stronie BOzN PK.

22. Szczególne przypadki.

- 1) przypadki nieuwzględnione w niniejszym regulaminie rozpatruje Kierownik/czka BOzN PK, uwzględniając przedstawione mu/jej uzasadnienie i okoliczności danej sprawy,
- 2) w indywidualnych, szczególnych, uzasadnionych przypadkach Kierownik/czka BOzN PK może podjąć inną decyzję niż wynikająca z powyższych regulacji,
- 3) w żadnym wypadku zastosowanie tego wyjątku nie może prowadzić do niezachowania zasady równości, w tym równych szans i równych obowiązków.

Załącznik nr 1. Formy wsparcia osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami (bezpośrednie i pośrednie)

1. Zapewnienie dostępności procesu dydaktycznego

- a. zapewnienie dostępności formy zajęć dydaktycznych (forma uniwersalna lub jej dostosowanie), w tym zajęć praktycznych (jak laboratoria, praktyki itp.) przy wsparciu BOzN PK,
- b. ograniczanie czynników szkodliwych, uciążliwych lub niebezpiecznych dla zdrowia,
- c. dostosowanie harmonogramu zajęć dydaktycznych,
- d. dobór miejsca prowadzenia zajęć dydaktycznych,
- e. zapewnienie zajęć w formie hybrydowej lub zdalnej – co do zasady za wyjątkiem zajęć praktycznych,
- f. indywidualna organizacja kształcenia (na studiach, w szkole doktorskiej, na studiach podyplomowych itp.), w tym zajęcia indywidualne; uprawnienia w tym obszarze dotyczące studiów i kształcenia w szkole doktorskiej przyznaje odpowiedni dziekan w przypadku studiów przy ewentualnym wsparciu BOzN PK,
- g. zorganizowanie zajęć przeznaczonych dla osób ze szczególnymi potrzebami – zamiennych za standardowe lub dodatkowych, uzupełniających (w tym wyrównawczych), w tym z przedmiotów, które są w programie studiów (osobno omówiono poniżej dedykowane lektoraty i dedykowane zajęcia z wychowania fizycznego),
- h. inne uprawnienia lub usługi.

2. Zapewnienie dostępności materiałów dydaktycznych

- a. zapewnianie materiałów w wersji tekstowej (na przykład przez oprogramowanie OCR – ang. Optical Character Recognition – optyczne rozpoznawanie znaków),
- b. zapewnianie materiałów w wersji elektronicznej, w tym zapewnienie opisów alternatywnych treści nietekstowych,
- c. zapewnianie materiałów w druku powiększonym,
- d. zapewnianie materiałów w druku brajlowskim,
- e. przygotowywanie grafik wypukłych (materiałów tyflograficznych),
- f. zapewnienie (zakup) dedykowanych materiałów dydaktycznych (na przykład dostosowanych do danej niepełnosprawności, jak mapy z napisami w Braille'u),
- g. umożliwienie nagrywania zajęć (dydaktycznych),
- h. zapewnienie notatek w wersji dostępnej (przepisywanie notatek, usługi

- asystentów/ek dydaktycznych itp.),
- i. udostępnianie stanowisk do samodzielnego tworzenia wersji dostępnych (wyposażonych w skaner, ksero, oprogramowanie OCR itp.),
 - j. korzystanie z zasobów dostępnych materiałów w ramach bibliotek cyfrowych,
 - k. inne uprawnienia lub usługi.

3. Zapewnienie dostępności procesu weryfikacji efektów uczenia się (dostępna forma, odpowiednia organizacja itp.)

- a. zapewnienie dostępnej formy (forma ustna, pisemna, pisemna na komputerze, pisemna zdalna, ustna zdalna itp.) zgodnej z uniwersalnym projektowaniem lub innej, najbliższej formie pierwotnej,
- b. zapewnienie obiektywności przy weryfikacji efektów uczenia się w formie alternatywnej (zachowanie anonimowości jak dla formy podstawowej, niezwiększanie poziomu stresu w stosunku do formy podstawowej itp.),
- c. dostosowanie harmonogramu i zapewnienie jego elastyczności (jeśli nie mieści się w organizacji roku, to wymaga uzgodnienia z odpowiednim dziekanem w przypadku studiów lub odpowiednią inną osobą w przypadku szkoły doktorskiej),
- d. dobór miejsca,
- e. możliwość zdalnego udziału (patrz lit. a) – za wyjątkiem weryfikacji efektów uczenia się umiejętności praktycznych,
- f. możliwość weryfikacji efektów uczenia się wspólnie z innymi osobami lub osobno, w biurze BOzN PK itp. – co do zasady, o ile jest to zgodne z efektami uczenia się,
- g. zapewnienie dostępności materiałów (egzaminacyjnych itp.),
- h. zapewnienie odpowiedniego czasu (wydłużenie czasu, podzielenie egzaminu na części, wprowadzenie przerw w trakcie egzaminu itp.),
- i. dla formy ustnej: otrzymywanie pytań w formie dostępnej (tekstowej, w druku powiększonym, elektronicznej itp.),
- j. zapewnienie tłumaczy/ek języka migowego,
- k. zapewnienie asystentów/ek dydaktycznych osób z niepełnosprawnościami
- l. inne uprawnienia lub usługi.

4. Zapewnienie wsparcia miękkiego

- a. interwencja kryzysowa – realizowane przez dedykowane jednostki uczelni, przy wsparciu BOzN PK,
- b. wsparcie psychologiczne – realizowane przez dedykowane jednostki

- uczelni, przy wsparciu BOzN PK,
- c. psychoedukacja, w tym dotycząca efektywnego udziału w procesie dydaktycznym, pracy grupowej i życia akademickim – realizowane przez dedykowane jednostki uczelni, przy wsparciu BOzN PK,
 - d. coaching, w tym: wsparcie w odnajdowaniu się w społeczności akademickiej, w wyborze ścieżki zawodowej,
 - e. mentoring,
 - f. konsultacje indywidualne, warsztaty, szkolenia itp. dotyczące:
 - i. Funkcjonowania w środowisku akademickim dla osób rozpoczynających kształcenie (jak szkolenia adaptacyjne)
 - ii. Samoświadomości i poczucia własnej wartości,
 - iii. Kompetencji społecznych jak asertywność, umiejętności interpersonalne, etykieta zachowania,
 - g. obozy edukacyjne (naukowe), adaptacyjne, integracyjno-szkoleniowe - które mają nie tylko cele edukacyjne, ale także rozwojowe, w tym zwiększające poczucie przynależności do grupy,
 - h. Inne uprawnienia lub usługi.

5. Zapewnienie dostępności procesu przyjmowania na kształcenie, w tym rekrutacji

- a. zapewnienie dostępności systemów elektronicznej rekrutacji,
- b. możliwość przekazania przez osoby kandydujące informacji o szczególnych potrzebach, prośby o informację o oferowanym wsparciu, prośby o kontakt itp. przez system elektronicznej rekrutacji,
- c. ograniczenie lub eliminacja konieczności osobistego stawienia się na uczelni (nie dotyczy praktycznych egzaminów wstępnych),
- d. umożliwienie dostarczania dokumentów przede wszystkim w wersji elektronicznej, w ramach obowiązujących przepisów prawa,
- e. zapewnienie dostępności egzaminów wstępnych,
- f. upublicznienie informacji o czynnikach szkodliwych, uciążliwych lub niebezpiecznych dla zdrowia na poszczególnych kierunkach (specjalnościach),
- g. przygotowanie informatora dla osób kandydujących ze szczególnymi potrzebami, w tym osób kandydujących z niepełnosprawnościami
- h. inne uprawnienia lub usługi.

6. Zapewnienie dostępności nauki języków obcych

- a. zapewnienie dostępności standardowych zajęć,

- b. zapewnienie dodatkowych, uzupełniających zajęć,
- c. zapewnienie specjalistycznych lektoratów z języka obcego dostosowanych do potrzeb i potencjału, z formą lub materiałami i formą dostosowanymi do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, na przykład wzroku, słuchu lub psychiczną, osób w spektrum autyzmu,
- d. zapewnianie (finansowanie) zajęć na zewnątrz uczelni (na przykład we współpracy z innymi uczelniami, podmiotami trzecimi jak organizacje pozarządowe),
- e. możliwość zaliczenia zewnętrznych, specjalistycznych zajęć dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, niezapewnianych przez uczelnię,
- f. zapewnienie lektoratów z języka polskiego dla osób głuchych,
- g. zapewnienie lektoratów z języka migowego dla osób głuchych,
- h. zapewnienie wysoko wykwalifikowanej kadry: specjalistyczne szkolenia dla lektorów/ek,
- i. inne uprawnienia lub usługi.

7. Zapewnienie dostępności zajęć wychowania fizycznego

- a. zapewnienie dostępności standardowych zajęć,
- b. zapewnienie dodatkowych, uzupełniających zajęć,
- c. zapewnienie zajęć specjalistycznych dostosowanych do potrzeb i potencjału,
- d. zapewnienie (finansowanie) specjalistycznych zajęć na zewnątrz uczelni (na przykład we współpracy z innymi uczelniami, podmiotami trzecimi jak organizacje pozarządowe),
- e. zapewnienie specjalistycznego sprzętu treningowego,
- f. możliwość zaliczenia zewnętrznych, specjalistycznych zajęć dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, niezapewnianych przez uczelnię,
- g. zapewnienie wysoko kwalifikowanej kadry: szkolenia specjalistyczne,
- h. zapewnienie wsparcia w udziale w obozach sportowych,
- i. zapewnienie obozów sportowych dla osób z niepełnosprawnościami (ze szczególnymi potrzebami),
- j. inne uprawnienia lub usługi.

8. Zapewnienie dostępności prowadzenia badań naukowych

- a. zapewnienie dostępności formy prowadzenia badań naukowych,
- b. ograniczanie czynników szkodliwych, uciążliwych lub niebezpiecznych dla zdrowia,
- c. zapewnienie dostępności materiałów badawczych,

- d. zapewnienie dostępności sprzętu badawczego i oprogramowania badawczego,
- e. zapewnienie asystentów/ek naukowych,
- f. zapewnienie wsparcia dotyczącego udziału w konferencjach naukowych itp.,
- g. bieżące konsultacje dla kadry,
- h. inne uprawnienia lub usługi.

9. Zapewnienie dostępu do technologii wspomagających (assistive technologies)

- a. wypożyczalnia sprzętu oraz sprzętu z oprogramowaniem (jak wizualizer, lupa, skaner, lampa na stolik, krzesło obrotowe z podparciem, specjalistyczne oprogramowanie i aplikacje do komputera np. Blink Mouse, programy typu lupa, myszka i łamana klawiatura),
- b. udostępnienie i zainstalowanie oprogramowania wspierającego,
- c. udostępnienie odpowiednio wyposażonych stanowisk tyfloinformatycznych itp.,
- d. udostępnienie odpowiednio wyposażonych stanowisk w bibliotekach, czytelniach,
- e. szkolenia dotyczące wykorzystania technologii wspierających,
- f. konsultacje w zakresie wyboru i dopasowania optymalnych rozwiązań technologicznych,
- g. bieżące konsultacje w zakresie korzystania z nowych technologii,
- h. inne uprawnienia lub usługi.

10. Zapewnienie wsparcia dotyczącego transportu

- a. ograniczanie potrzeb transportowych przez optymalizację siatki zajęć,
- b. zapewnienie transportu wewnątrz uczelni,
- c. zapewnienie transportu na uczelnię i z uczelni (w przypadku braku dostępnego transportu publicznego) (usługi transportowe),
- d. możliwość wjazdu i zaparkowania (prywatnego) samochodu na terenie uczelni lub pod domem studenckim (należy pamiętać o osobach ze szczególnymi potrzebami, niebędących osobami z niepełnosprawnościami).

11. Zapewnienie usług asystenckich

- a. usługi asystentów/ek dydaktycznych, w tym usługi skryb/ów,
- b. usługi asystentów/ek transportowych,

- c. usługi asystentów/ek naukowych (dla kadry Uczelni),
- d. Inne uprawnienia lub usługi.

12. Zapewnienie wsparcia dotyczącego domów studenckich

- a. uwzględnienie pierwszeństwa w przyznawaniu miejsc dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami,
- b. uwzględnienie szczególnych potrzeb w procesie przydziału domu studenckiego i pokoju,
- c. możliwość zamieszkania w pokoju 1-osobowym (lub - w przypadku ich braku - samodzielnego w pokoju wieloosobowym),
- d. wsparcie przy kwaterowaniu (pomoc w dotarciu do domu studenckiego, orientacja przestrzenna dla osób niewidomych),
- e. zapewnienie dostępnych: domów studenckich i ich otoczenia, pokoi dla osób z różnymi niepełnosprawnościami, w tym dla osób z niepełnosprawnością ruchową, osób niewidomych i słabowidzących, osób głuchych i słabosłyszących,
- f. dostosowanie warunków mieszkaniowych do potrzeb,
- g. inne uprawnienia lub usługi.

13. Zapewnienie szczególnych uprawnień i usług wsparcia dla osób głuchych i słabosłyszących

- a. zapewnienie tłumaczy/ek języka migowego,
- b. zapewnienie lipspeakerów/ek,
- c. zapewnienie zdalnych tłumaczeń na język migowy w dziekanatach i miejscach obsługi studentów/ek, doktorantów/ek, kadry itp.,
- d. zapewnienie lektoratów języka migowego dla kadry i studentów/ek pełnosprawnych,
- e. wyposażanie sal, dziekanatów, domów studenckich, miejsc obsługi studentów/ek, pracowników/c itp. w sprzęt wspomagający słyszenie (jak pętle indukcyjne),
- f. wyposażenie części pokoi domach studenckich w alarmową sygnalizację świetlną (odpowiednik dzwonka),
- g. inne uprawnienia lub usługi.

14. Zapewnienie szczególnych uprawnień i usług wsparcia dla osób niewidomych i słabowidzących

- a. zapewnienie systemu (rozwiązań) nawigacji dla osób niewidomych wewnątrz (budynek) uczelni,

- b. zapewnienie kursów orientacji przestrzennej dotyczących funkcjonowania na uczelni i w życiu uczelni,
- c. zapewnienie dostępności pokoi oraz przestrzeni wspólnych w domach studenckich (opisy w alfabecie brajla, możliwość bezwzrokowej obsługi urządzeń jak kuchenki, pralki itp.),
- d. zapewnienie dostępności innych obiektów uczelni dla osób niewidomych i słabowidzących,
- e. inne uprawnienia lub usługi.

15. Zapewnienie szczególnych uprawnień i usług wsparcia dla osób w spektrum autyzmu

- a. wsparcie Asystenta w kwestiach, które sprawiają trudność Studentowi dlatego, że jest osobą neuronietypową, m.in:
 - i. wsparcie w zrozumieniu komunikatów przekazywanych przez pracowników administracji uczelni oraz przedstawieniu swoich potrzeb pracownikom,
 - ii. wsparcie przy zrozumieniu treści przekazywanych podczas zajęć,
 - iii. wsparcie w zrozumieniu komunikatów przekazywanych przez wykładowców,
 - iv. wsparcie w przedstawieniu swoich potrzeb wykładowcom,
 - v. wsparcie w kontaktach z innymi studentami,
 - vi. wsparcie przy rozwiązywaniu konfliktów i nieporozumień,
 - vii. wsparcie w terminowym załatwianiu spraw administracyjnych związanych ze studiami, wpisywanie ocen przez prowadzących, obsługa uczelnianej skrzynki mailowej do kontaktu z wykładowcami, korzystanie z biblioteki,
 - viii. Wsparcie przy organizacji pracy własnej związanej ze studiowaniem,
- b. Inne uprawnienia lub usługi.

16. Zapewnienie szczególnych uprawnień i usług wsparcia dla osób z otoczenia Uczelni

- a. zapewnienie szczególnych uprawnień i usług wsparcia, o których mowa w ust. 13 lit. a-c, ust. 14 lit. a i d, oraz ust. 17 lit. b,
- b. zapewnienie asystentów i asystentek na terenie uczelni,
- c. inne uprawnienia lub usługi.

17. Inne usługi

- a. integracja studentów (osób) z niepełnosprawnościami (wewnątrz środowiska lub z osobami pełnosprawnymi),
- b. zapewnienie sprzętu ratunkowego i ewakuacyjnego,
- c. obozy sportowo edukacyjne (naukowe).

Załącznik nr 2. Działania informacyjne oraz dotyczące podnoszenia wiedzy i świadomości

1. Działania informacyjne

- a. zapewnienie (wydawania) czasopism dla osób z niepełnosprawnościami,
- b. zapewnienie informatorów, ulotek, broszur lub innych materiałów informacyjnych dla kandydatów/ek z niepełnosprawnościami,
- c. zapewnienie warsztatów dla studentów/ek z niepełnosprawnościami,
- d. zapewnienie informatorów, ulotek, broszur lub innych materiałów informacyjnych dla studentów/ek, doktorantów/ek, pracowników/c itp. z niepełnosprawnościami,
- e. zapewnienie specjalnych wydarzeń dla osób z niepełnosprawnościami,
- f. prowadzenie kampanii w środowisku akademickim dotyczących równych szans w procesie kształcenia.

2. Podnoszenie wiedzy i świadomości w zakresie osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami

- a) organizacja specjalistycznych szkoleń dla kadry uczelni,
- b) organizacja obowiązkowych szkoleń świadomościowych dla studentów w zakresie wsparcia osób z niepełnosprawnościami,
- c) organizacja specjalistycznych szkoleń dla osób kształcących się,
- d) opracowanie wytycznych dla kadry (na przykład prowadzących),
- e) prowadzenie konsultacji dla kadry,
- f) podnoszenie kwalifikacji pracowników BON-u przez udział w szkoleniach,
- g) udział kadry BOzN PK w konferencjach, seminariach, warsztatach itp.,
- h) organizacja konferencji, seminariów, warsztatów itp.

Załącznik nr 3. Działania BOzN PK dotyczące dostępności

1. **Wsparcie w dostępie do usług świadczonych przez Uczelnię**

Zgodnie z art. 14 ust. 2 pkt. 1 Ustawy o zapewnianiu dostępności do zadań koordynatora/ki ds. dostępności należy w szczególności wsparcie osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami, w dostępie do świadczonych usług (edukacyjnych, badawczych itp.).

2. **Dostępność architektoniczna**

a. Wspieranie i współpraca w zakresie zapewniania dostępności architektonicznej, w tym:

- i. zapewnienie dostępności sal dydaktycznych, pracowni, pomieszczeń biurowych itp.,
- ii. budowa wind, podjazdów itd.,
- iii. zapewnienie dostępności sanitariatów,
- iv. zapewnienie dostępności duktów pieszych,
- v. zapewnienie dostępności domów studenckich, stołówek studenckich, obiektów sportowych i kulturalnych oraz pozostałej infrastruktury nieruchomościowej,
- vi. oznaczanie pomieszczeń napisami w alfabecie Braille'a,
- vii. zapewnienie ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami lub uratowania ich w inny sposób (w tym wyposażenie w krzeselka lub materace ewakuacyjne, indywidualne procedury ewakuacyjne, wsparcie dedykowanych osób, szkolenia i ćwiczenia itp.),
- viii. miejsca parkingowe dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami,
- ix. możliwość wjazdu samochodem na teren uczelni,
- x. zimowe utrzymanie chodników, parkingów i dróg umożliwiające poruszanie się osób ze szczególnymi potrzebami,
- xi. zapewnienie dostępności nowych inwestycji,
- xii. audyty dostępności architektonicznej,
- xiii. szkolenia dla kadry (np. odpowiedzialnej za inwestycje) w zakresie dostępności,

b. Bezpośrednia realizacja działań w zakresie dostępności architektonicznej, w tym następujących:

- i. akceptowanie inwestycji budowlanych na każdym ich etapie,
- ii. bieżące konsultacje dla jednostek uczelni w zakresie dostępności,
- iii. konsultowanie projektów budowlanych pod względem dostępności,

3. **Dostępność cyfrowa**

- a. Wspieranie i współpraca w zakresie zapewniania dostępności cyfrowej, w tym następujących
 - i. zapewnienie dostępności serwisu internetowego Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami,
 - ii. zapewnienie dostępności stron internetowych uczelni,
 - iii. Zapewnienie dostępności dokumentów elektronicznych,
 - iv. Zapewnienie dostępności aplikacji mobilnych,
 - v. Zapewnienie dostępności nowych inwestycji,
 - vi. audyty dostępności cyfrowej,
 - vii. zakup oprogramowania lub usług do badania dostępności cyfrowej,
 - viii. szkolenia dla kadry (np. informatycznej) w zakresie dostępności.
- b. Bezpośrednia realizacja działań w zakresie dostępności cyfrowej, w tym następujących
 - i. akceptowanie inwestycji informatycznych na każdym ich etapie,
 - ii. bieżące konsultacje dla jednostek uczelni pod względem dostępności,
 - iii. konsultowanie projektów informatycznych pod względem dostępności.

4. **Dostępność informacyjno-komunikacyjna**

- a. Wspieranie i współpraca w zakresie zapewniania dostępności informacyjno-komunikacyjnej, w tym następujących
 - i. zapewnienie dostępności procedur obsługi studentów/ek, pracowników/c (uniwersalne procedury lub ich dostosowanie),
 - ii. zapewnienie dostępności nowych procedur obsługi,
 - iii. wyposażanie sal, dziekanatów, domów studenckich, miejsc obsługi studentów/ek, pracowników/c itp. w sprzęt wspomagający słyszenie (jak pętle indukcyjne),
 - iv. audyty dostępności informacyjno-komunikacyjnej,
 - v. szkolenia dla kadry w zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej.
- b. Bezpośrednia realizacja działań w zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej, w tym następujących:
 - i. Bieżące konsultacje dla jednostek uczelni pod względem dostępności informacyjno-komunikacyjnej

Załącznik nr 4. Wniosek do BOzN PK o zapewnienie asystenta dydaktycznego

Kraków, dnia Wpisz datę.

Wpisz swoje imię i nazwisko.

Nr albumu: Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.

Kierunek studiów:

Rok studiów: Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.

Tryb studiów: Wpisz: stacjonarny lub niestacjonarny.

Telefon: Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.

E-mail: Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.

Sz. P.

.....

Kierownik Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami PK

Wniosek o zapewnienie asystenta dydaktycznego

Zwracam się z uprzejmą prośbą o zapewnienie asystenta dydaktycznego w okresie Wpisz semestr i rok akademicki. Prośbę swoją uzasadniam Wpisz uzasadnienie wniosku.

Z poważaniem,

Załączniki:

1. Harmonogram zajęć wymagających asysty (obejmujący nazwę przedmiotu, prowadzących, rodzaj zajęć dydaktycznych, godziny zajęć).
2. Plan studiów (obejmujący liczbę godzin w semestrze, formę zaliczenia).
3. Terminy zjazdów (dotyczy studentów studiów niestacjonarnych).

Obszary wsparcia asystenta dydaktycznego w BOzN PK

Wsparcie dydaktyczne

- notowanie
- laboratoria
- egzaminy
- pomoc w organizacji pracy
- monitorowanie bieżącej sytuacji akademickiej

Wsparcie techniczne i organizacyjne

- technologie
- wsparcie w pozyskiwaniu materiałów
- instruktaż po budynkach PK

Wsparcie w kontaktach społecznych

- z wykładowcami
- z administracją
- z innymi studentami